

Broj: UPI05/2-02-19-5-106/21 SC
Sarajevo, 17.03..2022. godine

Federalno ministarstvo okoliša i turizma, na osnovu člana 89. stav (1) Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21) i člana 13. st. (7) Pravilnika o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera („Službene novine Federacije BiH“ broj 51/21) (u daljem tekstu: Pravilnik), rješavajući po zahtjevu operatera ISTRABENZ PLINI d.o.o. Breza koji se nalazi na adresi Potkraj bb, Breza, u predmetu izdavanja okolinske dozvole donosi.

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se okolinska dozvola operateru ISTRABENZ PLINI d.o.o. Breza za punjenje, skladištenje i distribuciju tehničkih plinova, ukupnog projektovanog kapaciteta 118,33 t. Pogon/postrojenje/skladište nalazi se u industrijskoj zoni bivše Željezare Zenica u sjevernom dijelu Zenice, KO Zenica I na parcelama br. 290/148, 290/146, 290/147, 290/144, 291/2, 1785/2.

2. Pravni osnov za postupanje

Predmetni pogon/postrojenje/skladište u skladu sa stavom (1) člana 102. i stavom (1) člana 106. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21), punjenje, skladištenje i distribuciju tehničkih plinova operatera ISTRABENZ PLINI d.o.o. Breza pripada **nižem razredu** pogona/postrojena/skladišta (ukupno 118,33 t) u skladu sa Prilogom Ia., Dio 1. kolona 3. i Dio 2. kolona 3. Pravilnika o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera ("Službene novine Federacije BiH", broj: 51/21).

3. Pogoni/postrojenja/skladišta za koje se izdaje okolinska dozvola

U svom sastavu operater ISTRABENZ PLINI d.o.o. Breza ima:

- punionicu boca tečnim naftnim plinom (propan-butan),
- punionicu tehničkih plinova (kisik, azot, ugljen dioksid),
- skladište tehničkih gasova

Punjenje boca sadržaja 10 kg i 35 kg odvija se na tehnološkoj liniji sa ručnim manipulisanjem i automatskim isključenjem.

Pogoni/postrojenja/skladišta za koje se izdaje okolinska dozvola/saglasnost na Izvještaj o stanju sigurnosti/Plan sprečavanja nesreća većih razmjera su:

- skladišni rezervoari za tečni naftni plin (propan-butan),
- skladišni rezervoari za kriogene gasove (kisik, azot, ugljen dioksid),
- pumpe i kompresori za propan-butan,
- pumpe za kriogene gasove,
- gasne instalacije za pretakanje tečnog naftnog plina i kriogenih gasova,
- gasne instalacije za punjenje boca i baterija boca tehničkim gasovima,
- boce i baterije boca za tehničke gasove (propan-butan, kisik, azot, ugljen dioksid, acetilen, vodik).

4. Plan sprečavanja nesreća većih razmjera

U skladu sa stavom (1) člana 102. i stavom (1) člana 106. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21), operater je osim dokumenata iz čl. 7. i čl. 8 pravilnika, dužan pripremiti:

- Plan sprečavanja nesreća većih razmjera
- Informaciju o sigurnosnim mjerama

Planom sprečavanja nesreća većih razmjera operater ISTRABENZ PLINI d.o.o. Breza provodi sistem upravljanja sigurnošću:

- osigurava obuku/usavršavanje/provjeru znanja svih zaposlenika s ciljem podizanja svjesnosti o uticaju procesa proizvodnje, rukovanja i vođenja procesa proizvodnje i distribucije tehničkih plinova,
- identifikovao opasnosti od nesreća većih razmjera i odredio aktivnosti i lokacije na kojima može doći do nastanka nesreće većih razmjera i to:
  - punionicu boca tečnim naftnim plinom (propan-butan),
  - punionicu tehničkih plinova (kisik, azot, ugljen dioksid),
  - skladište tehničkih gasova
- provodi postupke koje sadrže jasne upute za sigurno provođenje aktivnosti vezanih za svaki značajan proces, usklađeno sa informacijama o sigurnosti tog procesa,
- usvaja i provodi postupke za planiranje izmjena ili projektiranje novih postrojenja, procesa ili skladišta,
- provodi postupke za identifikaciju predvidljivih slučajeva opasnosti sistemskom analizom za pripremu, ispitivanje i reagovanje na takve slučajeve,
- provodi praćenje planskog održavanja postrojenja i opreme za redovnu procjenu usklađenosti sa ciljevima za sprečavanje nesreća većih razmjera,
- utvrđuje mjere i aktivnosti te uvjete i način njihove provedbe, i ispunjava zahtjeve prema odredbama Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21) i Pravilnika o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera („Službene novine Federacije BiH“ broj 51/21).

Operater je uradio analizu i procjenu rizika od nastanka nesreća većih razmjera u kojoj je obradio scenarijo procjene rizika nastanka nesreća većih razmjera:

- Curenje plina kao rezultat svih scenarija, uslijed čega će doći do stvaranja eksplozivnih smjesa tečnog naftnog plina i zraka, što dovodi do eksplozije i požara. Izračunati uticaj udarnog vala je 150 m i mala je vjerovatnoća učestalosti nesreće većih razmjera, ukoliko se istakanje i manipulisanje tečnim naftnim plinom vrši pravilno i sa ispravnom opremom.

5. Zahtjevi koje treba ispuniti u svrhu sprečavanja nesreća većih razmjera

Operater ISTRABENZ PLINI d.o.o. Breza dužan je da:

- preduzme sve neophodne mjere kako bi osigurao da bilo kakva ispuštanja/isticanja opasnih supstanci, poplava, požar, eksplozija ili bilo koja druga okolnost koja može dovesti do nesreća većih razmjera:
  - budu sprečeni unutar pogona, postrojenja i/ili skladišta;
  - u jednom pogonu, postrojenju i/ili skladištu ne mogu imati uticaj na druge pogone, postrojenja i/ili skladišta unutar cjelokupne lokacije koja se nalazi pod kontrolom operatera;

- pogon, postrojenje i/ili skladište neće imati negativan efekat na susjedne pogone, postrojenja i/ili skladišta;
- nastali izvan pogona, postrojenja i/ili skladišta ne mogu djelovati na pogon, postrojenje i/ili skladište u smislu negativnog uticaja na njegovu sigurnost.
- opremi pogon, postrojenje i/ili skladište odgovarajućom sigurnosnom opremom (alarmom, sigurnosnim kamerama, kodiranim pristupom i sl.) te odgovarajućom signalizacijom o posebnoj pažnji prilikom rukovanja sa pogonom, postrojenjem i/ili skladištem, koje koristi opasne supstance;
- opremi pogon, postrojenje i/ili skladište uređajima za mjerenje i kontrolu koji će funkcionisati nezavisno i biti fizički odvojeni od sigurnosnog sistema;
- ne dozvoli pristup pogonu, postrojenju i/ili skladištu neovlaštenim i/ili nezaposlenim licima.

Osim mjera iz stava (2) ovog člana, sa ciljem sprečavanja nesreća većih razmjera, operater će:

- procjeniti moguće posljedice na ljude, imovinu i okoliš i predstaviti ih u više vjerovatnih scenarija, uključujući najgori i najbolji scenario sa izračunatim obimom uticaja;
- preduzeti sve neophodne mjere da u slučaju nesreće većih razmjera ne bi došlo do uticaja opasnih supstanci na infrastrukturu područja oko postrojenja (kanalizaciju, cjevovode, elektro-mrežu i sl.);
- preduzimati sve neophodne mjere da u slučaju nesreće većih razmjera ne dođe do dodatnog negativnog djelovanja iz infrastrukturnih dijelova postrojenja (kanalizacije, cjevovoda, elektro-mreže i sl.);
- preduzimati sve tehničke i organizacijske mjere prilikom rada postrojenja u smislu obučenog osoblja, njihove lične zaštite, uvođenja posebnih pravila prilikom rukovanja pogonom, postrojenjem i/ili skladištem i druge mjere koje će obezbjediti zaposlenike, rukovaoce i opremu.

Kako bi se obezbjedila redovna kontrola i praćenje rada pogona, postrojenja i/ili skladišta, operater će:

- nadzirati rad sigurnosnih sistema i opreme unutar pogona, postrojenja i/ili skladišta, te ih redovno održavati po pitanju njihove sigurnosti;
- redovno održavati pogon, postrojenje i/ili skladište i vršiti popravke u skladu sa najboljim raspoloživim tehnikama;
- preduzimati sve neophodne mjere opreza kako bi spriječio nepravilno rukovanje u pogonu, postrojenju i/ili skladištu i/ili nepravilno rukovanje opasnim supstancama;
- preduzimati sve neophodne mjere isticanja odgovarajućih uputa prilikom rukovanja u pogonu, postrojenju i/ili skladištu i/ili rukovanju opasnim supstancama u redovnom radnom vremenu, kao i u slučaju vanrednih situacija;
- osigurati odgovarajuću obuku zaposlenika prilikom rada u pogonu, postrojenju i/ili skladištu, a posebno prilikom uvođenja novih tehnologija, te u slučaju opasnosti i vanrednih situacija.

6. Mogući uzroci opasnosti od vanrednog događaja

Mogući uzroci koji mogu dovesti do nesreća većih razmjera na predmetnoj lokaciji:

- nestručno rukovanje,
- kvarovi na opremi i greške u tehničko-tehnološkom procesu,
- eksplozija,
- havarija uslijed potresa.

Mogući uzroci nastajanja nesreća većih razmjera iz tehničko-tehnološkog uzroka:

- kvarovi većeg opsega na postrojenju i kvarovi opreme,
- korozija, propuštanje spremnika, zamor materijala, procesni ili drugi poremećaj prateće i sigurnosne opreme spremnika električna oprema, sigurnosni ventili, odušci, cjevovodi i sl.).

Opasnosti koje mogu nastati pri rukovanju tehničkim plinovima:

- opasnosti u radu sa komprimiranim plinovima,
- opasnosti od gasova stlačenih pod pritiskom,
- opasnosti od kriogenih plinova pod pritiskom.

7. Mjere za sprečavanje i ublažavanje posljedica nesreća većih razmjera

a) Mjere zaštite koje se odnose na zaposlenike:

- svi zaposlenici moraju imati odgovarajuće ljekarsko uvjerenje,
- svi zaposlenici moraju biti osposobljeni: iz oblasti zaštite na radu, iz oblasti zaštite od požara i stručno osposobljeni za rukovanje zapaljivim plinovima,

b) Mjere zaštite koje se trebaju provoditi nad punionicama plina i instaliranom opremom:

- periodično kontrolirati objekte punionice s građevinskog aspekta (vrši investitor i vodi evidenciju o kontroli, uočenim nedostacima i otklonjenim nedostacima),
- postaviti table upozorenja/opasnosti kako se predviđi tehničkom dokumentacijom,
- na radnim mjestima postaviti upute za rad sa mjerama sigurnosti,
- vršiti redovne periodične preglede sredstava rada (svake tri godine),
- sva oprema i instalacije koje su predviđene za predmetni projekat moraju biti atestirani, ugrađeni i održavani prema uputama proizvođača, u skladu sa Zakonom, tehničkim preporukama i normama,
- redovno vrši kontrolu mjereno-regulacione tehnike,
- vršiti redovno atestiranje električnih instalacija (mjerjenje otpora izolacije, svakih 5 godina, mjerjenje električnog otpora podova i zidova jednom godišnje, mjerjenje otpora uzemljivača i specifičnog otpora zemljišta dva puta godišnje, mjerjenje impedanse petlje kvara jednom godišnje),
- redovno vršiti periodične preglede PP opreme (stabilni sistem za gašenje požara/PP aparati jednom godišnje),
- održavanje el. uređaja i opreme u Ex izvedbi može da vrši samo osoba sa položenim odgovarajućim ispitom,
- voditi dnevnik održavanja opreme i instalacija,

c) Mjere zaštite s aspekta uvjeta radne sredine

- mjerjenje mikroklimatskih uvjeta radne sredine i ispitivanje fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti (svake treće godine zimski i ljetni period),
- osigurati uređaj za detekciju isteklog plina, pomoću detektora plina i kontrolirati ga prema uputi proizvođača.

Rukovodno osoblje (i odgovorno lice za zaštitu od požara i zaštitu na radu) kao nosilac aktivnosti, obavezno će sprovoditi radnje iz oblasti zaštite na radu i zaštite od požara te sigurnosti, kako je to opisano u unutrašnjem planu intervencija (tačka 15. Program mjera zaštite).

8. Obaveze ažuriranja dokumentacije

8.1. Obaveza ažuriranja Plana sprečavanja nesreća većih razmjera i/ili Izvještaja o stanju sigurnosti

U skladu sa stavkom (2) člana 107. Zakona i člana 13. Pravilnika, operater je dužan ažurirati Plan sprečavanja nesreća većih razmjera/Izvještaj o stanju sigurnosti, te u tom smislu izvršiti dopune podataka i informacija, i to:

- a) svakih 5 godina od posljednjeg Izvještaja o stanju sigurnosti,
- b) bez odlaganja, u slučaju bilo kakve promjene, rekonstrukcije uključujući i slučaj prestanka rada pogona/postrojenja/skladišta, a najkasnije u roku od 60 dana od značajne promjene:
  - u postrojenju,
  - u skladišnom prostoru,
  - u postupku u kojem se koristi opasna tvar,
  - u količini, prirodi, agregatnom stanju opasne tvari u poređenju sa podacima sadržanim u postojećem Plan sprečavanja nesreća većih razmjera /Izvještaju o stanju sigurnosti,
- c) u bilo koje drugo vrijeme na inicijativu operatera ili na zahtjev Federalnog ministarstva:
  - iz razloga uzimanja u obzir saznanja o novim činjenicama ili novim tehnološkim spoznajama o sigurnosnim pitanjima, uključujući spoznaje koje proizlaze iz analize nesreća ili, u mjeri u kojoj je to moguće, iz izbjegnutih nesreća,
  - u slučaju bilo kakvih saznanja i pretpostavki o promjenama glede mogućih bitnih posljedica u vezi s opasnostima povezanima sa nesrećom većih razmjera.

Ukoliko se informacije sadržane u Plan sprečavanja nesreća većih razmjera/Izvještaju o stanju sigurnosti nisu mijenjale, operater nije obavezan dostaviti Izvještaje u ostavljenom roku, ali je istovremeno dužan o tome obavijestiti Federalno ministarstvo u okviru Informacije o sigurnosnim mjerama, u skladu sa članom 110. Zakona.

8.2. Obaveza ažuriranja Informacije o stanju sigurnosti propisana je stavom (2) članom 110. Zakona u slučaju promjene u radu u roku od šest mjeseci nakon nastale promjene, te ponovo razmatra svake treće godine.

9. Plan sprečavanja nesreća većih razmjera, Informacija o sigurnosnim mjerama su obavezni prilozi ovog rješenja o okolinskoj dozvoli.

10. Dozvola/saglasnost se izdaje **na period od 5 (pet) godina uz poštivanje obaveza ažuriranja iz tačke 9. ovog Rješenja**, a svake pete godine vrši se obnova na način utvrđen u članu 93. Zakona.

11. Ovo rješenje se upisuje u **registar izdatih okolinskih dozvola**.

Obrazloženje

Operater ISTRABENZ-PLINI d.o.o. Breza je dana 09.06.2021. godine Federalnom ministarstvu okoliša i turizma podnio zahtjev za izdavanje okolinske dozvole za pogone/postrojenja/skladišta za punjenje, skladištenje i distribuciju tehničkih plinova, ukupnog projektovanog kapaciteta 118,33 t.

Pravni osnov za postupanje po zahtjevu sadržan je u stavu (1) člana 102. i stavu (1) člana 106. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21),

punjenje, skladištenje i distribuciju tehničkih plinova operatera ISTRABENZ PLINI d.o.o. Breza pripada **nižem razredu** pogona/postrojena/skladišta (ukupno 118,33 t) u skladu sa Prilogom Ia., Dio 1. kolona 3. i Dio 2. kolona 3. Pravilnika o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera ("Službene novine Federacije BiH", broj: 51/21).

Dopisom UPI05/2-02-19-5-106/21-1 SC od 16.12.2021.godine zatražena je dopuna zahtjeva, koju je Federalno ministarstvo okoliša i turizma zaprimilo 21.01.2022. godine.

U skladu sa čl. 102. do 113. Zakonom o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21), dostavljena je sljedeća dokumentacija:

- obrazac obavijesti o skladištu koje može izazvati nesreće većih razmjera,
- plan sprečavanja nesreća većih razmjera/izvještaj o stanju sigurnosti,
- informacija o sigurnosnim mjerama,
- unutrašnji plan intervencija,
- potpisana i ovjerena izjava o istinitosti, tačnosti i potpunosti podataka.

Postupak rješavanja podnesenog zahtjeva izvršen je prema odredbama čl. 102. do 113. Zakona i odredbama čl. 7., 8. 10. 14. i 16. Pravilnika. U tom postupku izvršen je uvid u dostavljenu dokumentaciju, njen sadržaj i da li je odgovoreno po svim stavkama o sadržaju, te utvrđeno je da je dokumentacija podnesena na propisanim obrascima i da sadrži sve podatke utvrđene Zakonom i Pravilnikom, kao i izjava podnosioca zahtjeva data prema članu 7. stav (2) Pravilnika, tj. na obrascu Priloga IV Pravilnika.

Na osnovu podataka sadržanih u priloženoj dokumentaciji utvrđeno je da pogon/postrojenje/skladišta spadaju u Prilogu Ia. Dio 1. kolona 3. ili Prilogu Ia. Dio 2. kolona 3. Pravilnika i po tom osnovu rješavanje podnesenog zahtjeva spada u nadležnost Federalnog ministarstva okoliša i turizma kako je utvrđeno u članu 102. i 103. Zakona. U okviru utvrđivanja činjeničnog stanja Ministarstvo je provelo radnje na učešću javnosti u rješavanju zahtjeva stranke koje su utvrđene u članu 88. Zakona.

Federalno ministarstvo je dopisom o pokrenutom upravnom postupku, a zbog obaveze uključivanja javnosti, obavijestilo Općinu Breza.

Federalna uprava civilne zaštite, iako je to propisano članom 113. Zakona da je ista nadležna na osnovu unutrašnjeg plana intervencije sa sadržanim mjerama koje će se poduzeti u slučaju nesreće većih razmjera izraditi vanjske planove intervencije za mjere koje će se poduzeti izvan pogona i postrojenja/skladišta, dopisom broj 05-02-2-416/2021 od 08.11.2021. godine obavijestila da nije nadležna za izradu vanjskog plana intervencija jer odredbe navedenog Zakona i Pravilnika o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera ("Službene novine Federacije BiH", broj: 51/21) nisu usklađene sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/03, 22/06 i 43/10).

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je dopisom broj UPI 05/2-02-19-5-106/21-2 SC od 27.01.2022. godine zatražilo izvještaje Federalnoj upravi za inspekcijske odnose.

Dana 22.02.2022. godine dopisom broj: 10-19-4-00565/2022-1004-2-P Federalna uprava za inspekcije poslove je dostavila izvještaje o inspekcijskom nadzoru:

- zapisnik br. UP1-10-19-3-00025/2020-1004-P-1004-1-P od 08.07.2020. godine,
- zapisnik br. UP1-10-19-3-01893/2020-1004-7-P od 30.07.2021. godine.

Uvidom u inspekcijske zapisnike konstatovano je da je operater ISTRABENZ PLINI d.o.o. Breza izvršio sve naložene mjere i obavijestio inspektora o izvršenju istih.

Dokumentacija je, u skladu sa čl. 105 stavak (5) i 110. stavak (3) stavljena na javni uvid na web stranici Federalnog ministarstva okoliša i turizma: <https://www.fmoit.gov.ba/bs/okolisne-dozvole/javne-rasprave-i-javni-uvidi/javni-uvid-u->

zahtjev-za-izdavanje-okolinske-dozvole-za-operatora-istrabenz-plini-d-o-o-breza-za-postrojenje-za-punjenje-skladištenje-i-distribuciju-tehnickih-plinova od 27.01.2022. godine. U zakonskom roku nisu pristigla mišljenja i primjedbe zainteresovane javnosti.

Nacrt rješenja okolinske dozvole objavljen na web stranici Federalnog ministarstva okoliša i turizma: Javni uvid u nacrt okolinske dozvole za operatora ISTRABENZ PLINI d.o.o. Breza za punjenje, skladištenje i distribuciju tehničkih plinova, ukupnog projektovanog kapaciteta 118,33 t | Federalno ministarstvo okoliša i turizma - Bosna i Hercegovina (fmoit.gov.ba) od 07.03.2022. godine. U zakonskom roku nisu pristigla mišljenja i primjedbe zainteresovane javnosti

Na osnovu provedenog postupka i izvedenih dokaza, utvrđeni su svi podaci u skladu sa čl. 104. stav (2) Zakona, te, u skladu sa odredbom čl. 89. Zakona, riješeno kao u dispozitivu ovog rješenja.

U skladu sa Zakonom o federalnim upravnim taksama i tarifi federalnih upravnih taksi („Službene novine Federacije BiH“ broj: 43/13), podnosilac zahtjeva je uplatio 250,00 KM na budžetski račun kod UNION banke d.d. Sarajevo.

Uputa o pravnom lijeku:

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dopuštena žalba. Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe kod Kantonalnog suda u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja. Tužba se podnosi u dva istovjetna primjerka i uz istu se prilaže ovo rješenje u originalu ili ovjerenom prepisu.

MINISTRICA

Edita Đapo
dr Edita Đapo

Dostavljeno:

- 1) Istrabenz Plini d.o.o. Breza
Potkraj bb, 71 370 Breza
- 2) Federalna uprava za inspeksijske poslove
Fehima efendije Čurčića 6, Sarajevo 71000
- 3) Služba civilne zaštite Općine Breza,
Bogumilska 1, 71 370 Breza
- 4) Sektor za okolinske dozvole
- 5) arhiva